

Als alle gelovigen het mee voor het zeggen krijgen in de Kerk Hubert Schepers

1 Samenvattend overzicht van het artikel

Het Tweede Vaticaans Concilie had hoop gewekt om Jezus' Blijde Boodschap nieuw leven in te blazen. Heel wat kerkmensen hebben er enthousiast in mee gestapt. Maar het *aggiornamento* (= *het bij de tijd brengen*) bleef ondermaats. Een Kerk gedragen door het *hele godsvolk onderweg* dat door een *sensu fidei* (= *een zin voor geloof*) gedragen en bezield is door de Geest bleef uit.

Paus Franciscus lanceert een 'synodaal proces' waarbij hij pleit om *samen als Volk van God*, bezield door de Geest naar 'buiten te trekken' tot welzijn van iedereen: met voorkeur voor de meest kansarmen. Juist door te *luisteren* naar velen individueel en naar groepen binnen de Kerk kan de echte 'zin voor geloof' aangescherpt worden. Bekommerd om de onverschilligheid en de afwijzing van het geloof in de samenleving, willen gelovigen meegenomen worden en betrokken bij de zending van Jezus. In oktober wil de Paus in Rome de synode over de synodaliteit (de betrokkenheid van alle gelovigen) houden. Op lokaal en bisdommelijk vlak is er op veel plaatsen al heel wat gebeurd; De rapporten met de besluiten daarvan gaan nu naar Rome voor de 'grote Synode'. Feitelijk moet aanpassing en betrokkenheid een blijvend proces worden in het Kerkgebeuren...

Daarbinnen heeft de Heilige Geest een cruciale rol." Jezus zei het al tot zijn leerlingen: De Geest zal jullie alles duidelijk maken'. En dit niet alleen voor de mbtelijke gezgsdragers, amar ook voor de niet gewijde gelovigen, de '*toegewijden*'. Paus Franciscus spreekt over het 'zesde zintuig' dat alle gelovigen bezitten en dat hen kan laten 'samen wandelen': zich samen op 'synodale weg begeven'. Ook binnen *Adem-tocht* proberen we dit gestaag. Misschien moeten waardevolle gedachten, ervaringen en spirituele belevingsmomenten *nog een ruimer weerklank* kunnen vinden. Als lekenbeweging hebben we binnen *Adem_tocht* een evolutie doorgemaakt. **Gaandeweg werden we mondiger en beseffen wij dat er nood is aan een andere kerkelijke cultuur.** Het is een leerproces waaraan we verder dienen te werken en waarin we – ook als Kerk- verder ons moeten bekwamen om die gezamenlijke, synodale weg te bewandelen, deze bekering door te maken. Het betekent **leren luisteren** naar elkaar. Horen wat de anderen zeggen en wat zij bedoelen, het verinnerlijken en de wijsheid en de waarden van hun woorden *als geestesgaven* beschouwen. **Vanuit openheid.** De eigen muren die werden opgebouwd durven slopen. Zich losmaken uit de veilige, maar soms bedrieglijke vastigheid. Erkennen dat zij een rem kunnen zijn op Gods Geest die 'verrassend' kan doorbreken. "Ik onderneem iets nieuws. Het begin is er al, ziet gij het niet?" (Jes. 43). Onder de groeiende groep van gelovigen met een gedegen opleiding, vrijwilligers én professionelen, is er een cultuur van **vrijmoedigheid** ontstaan die vaal ook door gewijden gedeeld wordt. Toch vraagt het moed om vrij uit te komen voor wat je belangrijk acht voor de huidige Kerk. Mogelijks zie je hier en daar een consensus groeien (ook binnen onze groepen) rond liturgie, ambt, rol van de vrouw, ethische kwesties bij -begin en levenseinde... En dit alles gericht op

toekomst en hoop. Daarbij gaat het om meer dan *aanpassing* aan onze (Westerse) samenleving. De vraag blijft: *‘Waar klinkt de stem van God; waar waait de Geest’*. Het onderscheid kunnen maken in onze consumptie- en genotswereld tussen wat heilzaam is en wat destructief is, vraagt een biddend omgaan met de werkelijkheid. De Kerk dient de nood aan zingeving, spiritualiteit en transcendentie (“er is meer dan het zicht- en tastbare!) die je overal inademt te bespeuren en er stem aan te geven. Met **vertrouwen en respect** mogen we deze synodale weg gaan, zonder onszelf hoger de achten dan de ander, integendeel. De Gaven van de Geest (1 Kor. 12) zijn veelvoudig en vrij uitgedeeld. En de Liefde is de hoogste gave. Dit wederzijds vertrouwen kan verder groeien. De klantenkerk (Paul Schruers) laten we achter ons. De actievere rol door de Geest geïnspireerd, dient vertrouwvol beluisterd te worden.

Op de synodale weg zijn er nog heel wat stappen te zetten. Elke christen eheft er zijn/haar eigen verantwoordelijkheid in. De auteur ziet een ‘grootste’ opdracht voor. *Adem-tocht*: een belangrijk doorgeefluik naar ‘boven(toe. Als we daarbij **zelf doen wat we aanbevelen** geven we de Geest alle kansen.

2 Methodische aanwijzingen

* Het siert de auteur dat hij positief staat tegenover de ‘synodale’ weg en dat hij voor onze groepen Adem_tocht een belangrijke weg ziet toebedeeld. De overdenkingsvragen nodigen ons uit om persoonlijk naar elkaar luisterend onze betrokkenheid bij dit onderwerp onder woorden te brengen en met elkaar te delen. Het zou volledig ingaan tegen de ‘synodale weg’ als iemand zou menen een soort ‘traktaat’ te moeten geven waar anderen naar moeten luisteren... (Het is niet de eerste keer dat ik op de nagel blijf kloppen dat binnen Adem_tocht geen uiteenzettingen worden gegeven!!!)

* Het lijkt mij niet onmogelijk dat er tegenover deze synodale weg ook leden zijn die vragen of bedenkingen hebben die het ‘riskante’ van het samen zo’n weg te gaan. Kan dit niet leiden tot het uiteenvallen van een gemeenschap (voor- en tegenstanders tgo. concrete inzichten, voorstellen...)? Polarisatie? Zullen de ‘luidste schreeuwers’ het niet steeds halen? Enz... Dit kan er ons op wijzen dat we dit ‘synodaal proces’ echt vanuit Gods Geest moeten laten gebeuren, Hém op het spoor komen. Het is echt een bekering. Want niet diabolos (de duivel: d.w.z. diegene die uiteendrijft en tweespalt bewerkt) mag de bovenhand krijgen.

Een ander vaak gehoorde opwerping is deze. Onderwerpen worden in de laagste regionen besproken en soms in scherpe bewoordingen naar voor gebracht. Daarvan wordt een synthese gemaakt die naar een hoger niveau gaat. Diverse groepen komen aan bod en daar wordt weer alles besproken. Daar komt ment tot met een nieuwe (vaak afgezwakte) synthese door de vele nuanceringen. Uiteindelijk als het op het hoogste niveau belandt gebeurt het dat je amper nog iets herkent van wat er aan de basis in diverse groepen scherp werd geformuleerd. M.a.w. de ‘praatbarak’ leidt tot vervlakkende en soms nietszeggende rapporten, zo menen sommigen. Feitelijk verloren tijd.

Het synodale gebeuren dient inderdaad zorgvuldig te gebeuren, zonder een vooraf bepaalde agenda en zonder manipulatie t.a.v. wat uit de gesprekken naar boven komt... Anders is het inderdaad een 'slag in het water' en 'verloren tijd'.

Een hier volgende tekst (nr. 3) gaan in op het belang van nederigheid en vertrouwen bij het synodaal proces (T. Radcliffe).

In de *bibliografie* verwijs ik naar een paar video's die daar ook over gaan en waar dit vertrouwen soms zoek is.

Ik vermeld ook een uitgesproken interessante site over synodaliteit vanuit de Nederlandse context met Jos Moons, jezuïet-theoloog.

3 Timothy Radcliffe over synodaliteit KERKNET 30-01-2022

'Het welslagen van synodes zijn afhankelijk van zowel het vertrouwen om te spreken als de nederigheid om te luisteren', zegt Timothy Radcliffe.

Timothy Radcliffe, de voormalige magister van de dominicanen, stelt in een beschouwing over de synode dat wij bang geworden zijn voor verschillen, waardoor er ook binnen de kerkgemeenschap zelf almaar minder respect is voor mensen die er een andere mening op nahouden. Radcliffe stelt vast dat ook de Kerk niet erin geslaagd is te ontsnappen aan de nutteloze en steriele cultuuroorlog tussen links en rechts, waarbij de een niet langer in gesprek gaat met de ander.

Wij komen almaar meer in de bekoring om in bubbels te leven met mensen die hetzelfde denken. Om deze angst voor verschil te overstijgen, moeten we ons voorstellen waarom iemand andere opvattingen heeft dan de mijne, zegt Radcliffe.

Durven spreken en luisteren

Het succes van de lopende bisschoppensynode over het thema synodaliteit zal volgens hem afhangen van zowel het vertrouwen om te spreken als van de nederigheid om te luisteren. Luisteren is jezelf durven openstellen voor mensen die andere opvattingen hebben dan de jouwe, opvattingen waarmee je het misschien sterk oneens bent, zegt hij in de video op de website van de bisschoppensynode. (Bron: The Tablet)

Bekijk de video met Timothy Radcliffe: Synodality makes us 'dare to listen':

<https://www.youtube.com/watch?v=OGrc72hcQIE&t=2s>

Bibliografie (nuttig voor wie verder geïnteresseerd is)

* Achttien kernbegrippen in verband met de 'synode over de synodaliteit' kan je verhelderend beschreven vinden door te klikken+CTRL op deze link:

[Synode over synodaliteit, 18 kernbegrippen helder uitgelegd | Kerknet](#)

* Een uitgesproken waarschuwende reactie op de Duitse Synode die nu al een heel stuk lopende is, kan je vinden vanuit het Poolse episcopaat op deze link (CTRL.klikken)

[Poolse ongerustheid over Synodale Weg in Duitsland | Kerknet](#)

Ze verwoordt een gevaar dat schuilt in elk 'synodaal wandelen' dat op voorhand stelt dat de waarheid vaststaand is, de moraal onveranderlijk en dat het gezag in de Kerk dit alles

in handen heeft en moet houden. Alleen wie overtuigd is dat Gods Geest aan het werk is in het Volk van God kan de angst voor synodale processen vermijden. Onbevooroordeeld luisteren naar elkaar, verscheidenheid niet negatief taxeren, geloven in de werking van de Geest in het Volk van God, dat zijn vooronderstellingen om de heilloze polarisatie te vermijden.

* O.a. Jos Moons met positieve informatie over de synode vind je op de interessante link (CTRL+klikken) [Nederlands Dagblad. De kwaliteitskrant van christelijk Nederland | Nederlands Dagblad](#)

* De verscheidenheid besluiten vanuit Vlaamse bisdommen die aan Rome overhandigd zijn, vind je gerapporteerd in Katholiek Nieuwsblad. Zie [‘Luisterfase’ synode in Vlaanderen: voorzichtig optimisme over ‘constructief kritische’ dialoog - Katholiek Nieuwsblad](#) .

De vijf krachtlijnen van de Belgische bisdommen voor de synode in Rome vind je op [Besluiten synodaal overleg in België gepubliceerd: 5 krachtlijnen | Kerknet](#) . Daar vind je ook het PDF-document (9 blz.) *Nationale synthese van het synodaal overleg in de Kerk in België* 6 juli 2022 zie [20220706 Synthesis Belgica N \(kerknet.be\)](#)

Deze van de Nederlandse bisdommen vind je op [Bisdom Wij staan voor U, Heilige Geest men publiceren hun diocesane verslagen voor de synode - Rooms-Katholieke Kerk Nederland \(rkkerk.nl\)](#) .

4 Suggesties voor een bezinnend gebedsmoment

*CD Door de wereld gaat een lied nr. 10. Het 23ste lied op die CD: Z.J. 578 Volk van God zijn wij... * Bijlage 2 bij deze maand met de tekst van het lied en de lezing 1 Kor.12-13,1.*

4.1 Zing het lied **Volk van God zijn wij hier samen** (Zie bijlage 2)

4.2 Woord van de Heer. Beluister **1 Kor. 12 - 13,1**. Een langere tekst die je rustig kunt beluisteren. (Ook op bijlage 2)

4.3 Bid samen het Gebed voor de synode **Wij staan voor U, Heilige Gees**

*Wij staan voor U, Heilige Geest,
in Uw naam komen we samen.
U die onze raadgever zijt,
kom tot ons,
sta ons bij
woon in onze harten.
Leer ons wat we moeten doen
en toon ons de weg
die we samen moeten volgen.
Behoed ons ervoor,
kwetsbaar en zondig als we zijn,
de richting kwijt te raken
en verwarring te veroorzaken.
Laat niet toe
dat onwetendheid
ons op het verkeerde pad brengt.*

*Geef ons de gave van onderscheiding:
dat we ons laten leiden
door wat waar en goed is
zonder dat vooroordelen
onze daden beïnvloeden.
Brenge ons tot eenheid in U:
dat waarheid en gerechtigheid
ons tot gids zijn
op de weg naar het eeuwige leven.
Dit vragen we U,
Gij die werkt in alle tijden
en op alle plaatsen,
in gemeenschap
met de Vader en de Zoon,
in de eeuwen der eeuwen.. Amen.*

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be